

LAHDEN AMMATTIKORKEAKOULU
Lahti University of Applied Sciences

KADUN PULSSI – HETKEN IMPULSSI

Mietteitä katusoitosta musiikkiteatterin ammattilaisena

LAHDEN
AMMATTIKORKEAKOULU
Musiikki- ja draamainstituutti
Musiikkiteatteri
Opinnäytetyö
Syksy 2014
Pedram Aflatuni

Lahden ammattikorkeakoulu
Musiikki- ja draamainstituutti

AFLATUNI, PEDRAM JUKKA: Kadun pulssi – hetken impulssi
Katusoitosta musiikkiteatterin
ammattilaisena

Musiikkiteatterilinjan opinnäytetyö, 33 sivua

Syksy 2014

TIIVISTELMÄ

Tämän opinnäytetyön tarkoitus on tutkia katusoittoa ja pohtia, miten musiikkiteatterin ammattilainen voi käyttää siinä hyväkseen koulutuksensa erityispiirteitä. Pyrkimykseni on myös poistaa ennakkoluuloja, joita katusoittoon liittyy, ja samalla avata sen tuomia mahdollisuuksia ja ulottuvuuksia niin ammattimuusikoille kuin harrastajillekin. Tutkin katusoittoa omien katusoitkokemusteni pohjalta täydentämällä tietämystäni sekä kirjallisuuden että haastattelun avulla.

Asiasanat: katusoitto, katusoittoaminen, musiikkiteatteri, esiintyminen, läsnäolo, karisma, katuartisti, muusikko

Lahti University of Applied Sciences
Degree Programme in Musical Theatre

AFLATUNI, PEDRAM JUKKA: The pulse of the street – impulse of the
 moment
 About busking as musical theatre
 professional

Bachelor's Thesis in Musical theatre, 33 pages

Autumn 2014

ABSTRACT

The purpose of this thesis is to examine busking and consider how one can use the skills of a musical theatre professional in it. Another goal is to overcome some prejudices that are connected to busking, and at the same time open busking's possibilities to all musicians. I'm viewing this subject in the light of my own experiences and through available literature. I also interviewed five people who have experience in busking in Finland.

Key words: busking, musical theatre, performing, attendance, charisma, street artist, musician

SISÄLLYS

1	JOHDANTO	1
2	KATUSOITTO	3
	2.1 Historia	3
	2.2 Katusoitto ilmiönä maailmalla	5
	2.2.1 Luvat	
	2.2.2 Suomi verrattuna Eurooppaan ja Amerikkaan	5
	2.3 Katusoiton ja järjestetyn konsertin eroja	6
	2.3.1 Katusoittamisen vapaus	8
3	KATUSOITTO ESIINTYJÄN SILMIN	10
	3.1 Mitä voin tuoda katusoittoon musiikkiteatterin ammattilaisena?	10
	3.1.1 Näyttelijäntyö	10
	3.1.2 Laululaminen ja muusikon taidot	11
	3.1.3 Tanssija ja fyysinen ilmaisu	12
	3.2 Karisma ja puoleensa vetävyys	13
	3.2.1 Läsnäolon merkitys	13
	3.2.2 Karisma	16
4	NÄKÖKULMIA	19
	4.1 Tutkimuksen eteneminen	19
	4.2 Katusoittaja- taiteilija vai kerjäläinen	20
	4.3 Katusoiton kehittäminen	21
5	MINUN KATUSOITTONI	23
	5.1 Haasteet	23
	5.1.1 Pelon voittaminen	23
	5.1.2 Instrumentin valinta	25
	5.1.3 Improvisaation suhde harjoteltuun materiaaliin	28
	5.2 Katuartisti-identiteetin rakentaminen	30
	5.3 Pyrkimykseni katusoittajana ja tulevaisuuden näkemys	32
	LÄHTEET	34

1 JOHDANTO

Miksi Suomen kaltaisessa hyvinvointivaltiossa ammattimuusikko tahtoo vapaaehtoisesti soittaa kadulla? Entä miksi soittaminen kadulla pelottaa monia muusikoita? Oletko joskus tuntenut riemukasta iloa hyvästä katusoitosta vai ärsyttääkö se pikemminkin sinua? Tämän tyyppisiä kysymyksiä olen pohtinut viime vuosien aikana soittaessani kadulla. Katusoittamisessa minua kiehtoo ennen kaikkea itsensä ja omien pelkojensa voittaminen ja sitä kautta omien taitojen tuominen ihmisten eteen. Olen tehnyt erilaisia konsertteja ja keikkaillut musiikin saralla koko elämäni, ja siksi luotankin itseeni hyvin paljon muusikkona. Kuitenkin ajatus katusoittamisesta on aina ollut mielessäni kaksijakoinen: toisaalta se on ollut pelottava ja ristiriitainen ja samaan aikaan se on kuitenkin kiehtonut minua.

Nykypäivän populaarimusiikki on katusoitossa vielä harvinaisuus Suomessa. Minua se kuitenkin kiinnostaa erityisen paljon, ja siksi keskityn opinnäytetyössäni katusoittoon tästä näkökulmasta. Vaikka katusoitto on ollut luonnollinen osa suomalaista kulttuuria jo pitkään, pääkaupunkiseutua ja isoimpia kaupunkeja lukuunottamatta se on silti täällä aika suppeaa ja siihen saatetaan suhtautua varauksella. Pienillä paikkakunnilla katusoittajat ovat yhtä harvinaista kuin vesi Saharassa.

Käsittelen aihetta omien kokemusteni sekä haastattelututkimuksen kautta. Lisäksi olen käyttänyt monipuolista lähdemateriaalia, johon sisältyy niin kirjallisuutta kuin eri Internet-lähteitäkin.

Tässä opinnäytetyössä pohdin katusoittamista eri tavoin. Pyrin selvittämään, miten voin tuoda musiikkiteatterin elementtejä katusoittoon ja viedä katutaidetta sitä kautta uudelle tasolle. Haluan tämän opinnäytetyön avulla myös vähentää kynnystä katusoittamiseen ja kyseenalaistaa ennakkoluuloja katumusiikkia kohtaan.

Tavoitteenani katusoitossa ei ole ensisijaisesti muiden viihdyttäminen, vaan sellaisen musiikin ja esiintymisen tuominen kadulle, jota itse tahtoisin nähdä ja kuulla: jotain repäisevää ja yllättävää. Minulle tärkeää on tulkinta, taito ja ennen

kaikkea persoonallisuus. Itse tyylilajilla ei ole väliä, kunhan se tuodaan esille mielenkiintoisesti ja hyvällä energialla. Mielestäni hyvässä musiikissa kyse on juuri siitä. Pohdin myös muusikoiden omaa arvostusta katusoittoa kohtaan, ja siksi haastattelin aiheesta katumuusikoita.

Olen tutkinut itseäni ja muusikkouttani katusoiton avulla kolme vuotta. Se on ollut minulle asia, josta otan muusikkona vastuun täysin itse. Olen soittanut kesäisin kaduilla ympäri Suomea. Tässä opinnäytetyössä tarkastelenkin omaa kehitysmatkaani katusoittajana ja esiintyjänä vuosien 2011–2014 aikana.

2 KATUSOITTO

Tässä osiossa kerron katusoiton luonteesta ja sen historiasta. Historiaa olen referoinut Perttilältä, joka on kirjoittanut laajemmin opinnäytetyössään Suomen katusoiton historiasta. Lisäksi pohdin hieman katusoittoa ilmiönä muualla maailmassa.

Kuva 1. Minä soittamassa katurumpujani kävelykadulla Turussa 2014.

2.1 Historia

Perttilä määrittelee katusoiton olevan yleisellä paikalla tapahtuvaa soittoa tai laulua, joka ei kuulu mihinkään viralliseen tilanteeseen tai yhteyteen, ja josta katsojat saavat halutessaan antaa rahalahjoituksia (Perttilä 2010, 4). Mielestäni tämä määritelmä on hyvä ja selkeä.

Perttilä kertoo opinnäytetyössään laajasti katusoiton historiasta, ja olen tiivistänyt sitä hieman tähän tutkimukseen. Hän toteaa, että katusoitolla on Suomessa

juurensa kansanpelimannikulttuurissa. 1900-luvun alussa Euroopasta alkoi saapua Suomeen taitavia muusikoita, jotka herättivät paljon huomiota ja saivat suomalaisetkin kehittämään musiikkiaan monipuolisemmaksi. Harmonikka oli suosittu soitin 1920–1950-luvuilla varsinkin yleisölle, joilla ei ollut radiota tai varaa käydä konserteissa, ja innokkaimpia kuulijoita olivat lapset. (Perttilä 2010, 4.)

Suomen itsenäistymisen ja ensimmäisen maailmansodan jälkeen Perttilän mukaan tilanne muuttui, kun esiintymislupia alettiin myöntää vain invalideille. Sen seurauksena katumuusikoiden määrä väheni, ja katusoiton laatu kärsi. Harmonikkaa alettiin pitää rahvaan soittimena, ja sotien jälkeen katusoitto sai huonon maineen, ja se rinnastettiin virallisesti kerjäämiseen. Kun sosiaaliturva parani ja yleinen hyvinvointi kasvoi, ei katusoitto enää ollut niin monille ainoa mahdollisuus kuulla musiikkia tai ansaita rahaa. (Perttilä 2010, 4–5.)

Seuraavissa kappaleissa tarkastelen lähihistoriassa tapahtuneita muutoksia katusoitossa Perttilän näkemysten mukaan.

1970-luvun lopussa katusoitto lähti uuteen nousuun, kun eurooppalaista kaupunkikulttuuriesimerkkiä seuraten haluttiin Helsingin jähmeää kaupunkieleämää piristää. Katusoitto nähtiin keinona musiikin laitostuneisuuden purkamiseen, kuulijan ja esittäjän vuorovaikutuksen edistämiseen ja uuden elävämmän kaupunkikulttuurin rakentamiseen. (Perttilä 2010, 5–6.)

Vuonna 1979 alettiin myöntää lupia katusoittoon. Pian sen jälkeen se tuli muotiin ja sai paljon näkyvyyttä. Katusoitto alkoi muotoutua uudelleen esikuvanaan muun muassa Pohjois- ja Etelä-Amerikan sekä Afrikan epäinstitutionaalinen rytmimusiikki. (Perttilä 2010, 6.)

1900-luvun loppupuolelle mentäessä katusoitto on monimuotoistunut, ja nykypäivänä soittajia onkin laidasta laitaan. Jotkut tulevat soittamaan pelkästä soiton riemusta ja nähdäkseen yleisön reaktiot. Osa edustaa perinteistä katusoittoajan ammattia, ja heidän motivaationaan toimii rahan ansaitseminen. (Perttilä 2010, 6–7.)

2.2 Katusoitto ilmiönä maailmalla

Pyrin hakemaan laajempaa käsitystä katusoittamisesta ulottamalla tutkimustani muualle Eurooppaan ja lisäksi Amerikkaan. Peilaan Suomen tämän hetkistä tilannetta hieman muualle maailmaan.

2.2.1 Luvat

Katusoittoon ei Suomessa tarvita erillistä lupaa, ja se on sallittua kaikissa kunnissa, mikäli sen ei katsota aiheuttavan kohtuutonta häiriötä. (Järjestyslaki 2003). On jotain määrättyjä paikkoja, jotka jotkut kunnat ovat erikseen rauhoittaneet katusoitolta, säätämällä niihin katusoittokiellon. Tällaisia paikkoja ovat esimerkiksi Tampereella asematunnelin keskiväylä ja Lahdessa Lanun aukio.

Itse olen kokenut hyväksi kysyä aina luvan ihmisiltä, joita soittaminen voisi mahdollisesti häiritä. Olen yllättynyt ihmisten myönteisyydestä, enkä ole koskaan saanut kielteistä vastausta. Muutaman kerran katurumpuja soittaessani on poliisi kehottanut siirtymään johonkin toiseen paikkaan sanoen: ”Tosi hyvä meininki, mutta tossa vieressä asuva mummo soitteli että melu häiritsee.”

Katusoitto on veronalaista tuloa. Verotusprojekteja siihen ei kuitenkaan ole tulossa verohallinnon mukaan. Verotuksessa katusoitto ilmoitetaan muina tuloina, joten niistä maksetuista veroista ei ole tilastoja. (Taloussanomien verkkosivut 2014.)

Katusoitosta pitää myös maksaa Teosto-maksua, niin kuin muustakin elävästä musiikista, mutta Teosto ei valvo sitä aktiivisesti, eikä se ole Teoston mukaan heidän ensisijainen kiinnostuksen kohteensa. (Taloussanomien verkkosivut 2014.)

2.2.2 Suomi verrattuna Eurooppaan ja Amerikkaan

Joissakin Euroopan suurkaupungeissa, kuten esimerkiksi Lontoossa ja Barcelonassa, on katusoitolla todella pitkä historia. Näissä kaupungeissa on määrätty paikat, joissa saa soittaa. Niihin päästäkseen on läpäistävä koe-

esiintyminen. Lontoon metrotunneliin soittajaksi tahtova lähettää ensin hakemuksen ja sen mukana myös ehdotuksen ohjelmistostaan, ja tämän jälkeen hänet kutsutaan musiikkialan ammattilaisista koostuvan lautakunnan eteen koe-esiintymään. Lautakunta valitsee metron katusoittajat esityksen laadun ja omaperäisyyden perusteella. Vuonna 2013 London underground myönsi 276 lupaa. Tämä käytäntö aloitettiin kymmenen vuotta sitten. (Londonistin verkkosivut 2014.)

Barcelonassa katusoittolupia on myönnetty jo 12 vuotta. Säännöt ovat tiukat, ja Metropolitan Barcelonan mukaan viikottain ilman lupaa soittamisesta jää kiinni noin kolme soittajaa. Tällöin he saavat vähintään 190 euroa sakkoa ja vielä lisäksi heidän soittimensa takavarikoidaan. Jos sakkoja ei makseta ajallaan, soittimet lahjoitetaan musiikkikouluille ympäri kaupunkia. Monet paikalliset ovat kritisoineet sääntöjen olevan ”kävelykatujen demokratian” vastaisia. (Metropolitan Barcelonan verkkosivut 2014.)

New Yorkin joukkoliikenteessä on vuodesta 1987 asti ollut käytössä vuosittaiset koe-esiintymiset, joita valvoo Music Under New York -järjestö. Hakemusten perusteella yleisölle avoimiin pääsykokeisiin kutsutaan 60 esiintyjää, joista kahdenkymmenen hengen tuomaristo valitsee esiintyjä laadun, vaihtelevuuden ja sopivuuden perusteella. (Mta:n verkkosivut 2014.)

Näissä kaikissa kolmessa kaupungissa prosessi hakemisesta luvan saantiin saattaa Internetissä kirjoittaneiden ja Barcelonassa haastattelemieni ihmisten mukaan kestää vuosia, mikä on minulle Suomessa vapaasti katusoittavalle aivan käsittämätöntä. Lisäksi esimerkiksi Lontoon metrokäytävillä on neljäkymmentä eri soittopaikkaa, joista soittajien on varattava oma vuoronsa kaksi viikkoa aikaisemmin. Yksi vuoro on kestoltaan kaksi tuntia.

Suomessa katusoittaminen on siis vielä erittäin vapaata ja vaivatonta verrattuna Lontooseen, New Yorkiin tai Barcelonaan.

2.3 Katusoiton ja järjestetyn konsertin eroja

Kuva 2. Nainen joka oli kuunnellut pitkään, kiitti iloisesti soitostani Turussa.

Yksi syy siihen, että lähdin alun perin katusoitamaan, oli tutkia sitä, miten pystyn ottamaan haltuun tilanteen, jossa ihmisiä ei ole kutsuttu kuuntelemaan esitystä. Katusoitossa ihmisten huomio ja mielenkiinto on tavoitettava juuri kyseisessä hetkessä. Esiintyjälle yleisön suosio ei ole koskaan itsestäänselvää. Katusoitossa lähtökohta on kuitenkin vielä arvaamattomampi, sillä yleisöllä ei voi olla siitä mitään ennakko-odotuksia: kukaan ei yksinkertaisesti ole tiennyt ennakkoon mitään esiintymisestä tai esimerkiksi valinnut sitä tyyllilajin mukaan. Katusoiton ja konsertin yksi merkittävä ero on yleisön vapaaehtoisen rahallisen tuen mahdollisuus. Samalla se on soittajalle suora palaute hyvästä soitosta tai esiintymisestä.

Katusoitossa on paljon myönteisiä puolia verrattuna järjestettyyn konserttiin. Katusoitossa ohjelmistolla ei ole mitään rajoitteita. Se voi vaihdella milloin tahansa ja miten tahansa esiintyjän mielen mukaan. Koska yleisö vaihtuu suhteellisen nopeaan tahtiin, voi myös tyyllilajien kanssa leikitellä vapaasti. Lisäksi aikataulut ovat täysin riippumattomia toisista osapuolista. Itselleni tärkeä ja olennainen asia katusoitossa on, että se ei vaadi minkäänlaista järjestämistä, promootiota, pääsymaksuja tai muita tahoja mahdollistamaan esiintymistä. Voi vain mennä ja soittaa.

Kääntöpuoli näissä asioissa on se, että esiintyjä on itse vastuussa kaikesta eivätkä olosuhteet ole aina mieluisat. Tämä voi koitua ennen pitkää raskaaksi ja

vaivalloiseksi. Kun soittaa ulkona, on sään armoilla. Omien kokemusteni pohjalta väitän kuitenkin, että usein myönteinen asenne syrjäyttää jopa huonon sään. Käytän tässä opinnäytetyössä rumpujen soittamisesta kadulla sanaa katurumpalointi. Ainakaan katurumpaloinnissa edes rankkasade ei pilannut soittamistani muutama vuosi sitten Turussa. Olin Stockmannin edessä soittamassa kauniina päivänä, kunnes rankkasade yllätti minut. En kuitenkaan luovuttanut, sillä olin vasta aloittanut ja minulla oli hyvä olo soittamisesta. Olin myös innoissani sateen mahdollistamista efekteistä, jotka tulevat lyödessä rumpuhihin, kun niiden pinnalle on kertynyt vettä. Olin kuitenkin täysin yllätynyt siitä, kuinka paljon ihmisiä jäi puolen tunnin rankkasateen aikana katsomaan katosten alle soittoani. Toinen toisensa jälkeen ihmiset juoksivat heittämään rahaa ämpäriini kaatosateessa. Kyseinen päivä olikin myös taloudellisesti yksi parhaimmista katusoittopäivistäni.

2.3.1 Katusoitamisen vapaus

”Ystäväni halusi elämältä enemmän kuin vain tarjoilla latteja ja cappuccinoja, ja minä halusin olla enemmän kuin taustatanssija, ja katuesiintyminen antoi meille vapauden siihen.” (Nyitrai, Busk 2014.)

New Yorkissa katusoitaminen on kiellettyä kaduilla, jos musiikki on vahvistettua, mutta se on sallittua maanalaisissa metroissa erillisellä luvalla. Newyorkilaiset katulaulajat David ja Ashvi puhuvat Busk-dokumentissa samasta vapaudesta, joka itseäni viehätti katusoitossa. Päinvastoin kuin Suomessa, jossa soittaminen on toistaiseksi hyvin vapaata, heillä pitäisi olla erillinen lupa, jonka he voisivat saada asiaa valvovalta Music Under New York -järjestöltä. Tämä edellyttäisi, että heidän pitäisi mennä koe-esiintymiseen, jossa heidän pätevyytensä arvioitaisiin. David ja Ashvi ovat kuitenkin vahvasti tätä käytäntöä vastaan, ja he soittavatkin monien muiden tavoin mieluummin ilman lupaa metrokäytävillä. (Nyitrai, Busk 2014.)

Ämpäreitä soittavan katurumpali Siruksen mielestä kukaan ei voi ottaa häneltä pois soittamisen vapautta. Hän on soittanut pienestä asti New Yorkissa ämpäreitä

tienaten elantonsa. Sirus ei voi hyväksyä sitä, että yhtäkkiä joku tuomaristo voisi evätä häneltä katusoitamisen. Poliisit ovat pidättäneet Siruksen ainakin seitsemän kertaa, mutta se ei estä häntä palaamasta katusoiton pariin. Voima, joka pitää Siruksen rakastamansa katusoiton parissa, on jatkuva kannustus ja suosionosoitukset jokapäiväisiltä kadun ihmisiltä. (Nyitrai, Busk 2014.)

New Yorkissa toimiva raspiäinen laulaja ja banjon soittaja Morgan O'Kane on matkustanut paljon ja soittanut läpi elämänsä kaduilla. Hän sanoo parhaiden soittajien matkustavan jatkuvasti, ja niinpä heidän olisi mahdotonta odottaa lupia päästökseen soittamaan. Morganin mielestä MUNY-järjestö, joka valvoo katusoittoa, haluaa vain ottaa osansa tuotosta ja hallita sellaista asiaa, jota ei voi hallita. (Nyitrai, Busk 2014.)

Katusoitamisen vapaus on selvästi todella ristiriitaista, ja sen lainsäädäntö New Yorkin kaltaisessa metropolikaupungissa on hyvin vaikeaa. Katusoitossa kohtaa mielipiteiden suhteen aivan saman taistelun kuin muissakin musiikkitapahtumissa: se, ettei ole olemassa yksiselitteistä määritelmää hyvän ja huonon musiikin välillä, vaan se on yleisöstä ja tilanteesta riippuva mielipidekysymys. Siksi monet katusoitajat New Yorkissa taistelevat omasta ilmaisunvapaudestaan, ja heille katusoitaminen on elinehdon lisäksi intohimo ja elämän suola.

3 KATUSOITTO ESIINTYJÄN SILMIN

Tässä osiossa pyrin tutkimaan, ja erittelemään niitä osatekijöitä, joista kiinnostava katuesitys mahdollisesti muodostuu. Lisäksi selvitän mistä eri osa-alueista oma ammattitaitoni koostuu.

3.1 Mitä voin tuoda katusoittoon musiikkiteatterin ammattilaisena?

Aloitin katusoiton opiskeltuani kaksi vuotta ammattikorkeakoulussa musiikkiteatterilinjalla. Koulun asettamien haasteiden ja itseni kehittämisen kautta sain rohkeutta lähestyä katusoittoa. Musiikkiteatterilinjalla harjoitellaan jatkuvasti taitoa keskittyä omaan tekemiseen sekä näyttelijäntyössä, tanssissa, että laulussa. Näitä taitoja harjoitellaan erilaisten yleisöjen kanssa niin työharjoitteluissa, demoissa kuin myös esiintymällä omille opiskelutovereille. Tällaisen esiintymiskokemuksen myötä on kehittynyt taito olla häiriintymättä yleisön läsnäolosta ja välittämättä ylimääräisistä häiriötekijöistä. Koen, että koulutuksen ja ammatin tuoma asenne on auttanut minua asennoitumaan moniin haasteisiin, joita katusoitossa kohtaan.

3.1.1 Näyttelijäntyö

Musiikkiteatterilinjalla minulle näyttelijäntyötä opettanut Jouni Leikkonen sanoo, että näyttelijän ajatus ja asenne pitää aina näkyä hänen fyysisessä olemuksessaan ja toiminnassaan, koska sillä tavoin ihminen toimii. Jos ajatus ei näy fyysikassa, ei rooli ole uskottava. (Leikkonen 2011–2014.)

Tämä pätee myös katusoittoon. Jos ihminen haluaa välittää innokkuutta ja energiaa yleisölle, mutta on kehollisesti flegmaattinen, on kyseessä ristiriita. Soittajan on pystyttävä ilmaisemaan tahtotilansa selvästi soiton lisäksi myös fyysisesti, jolloin yleisö voi päästä mukaan haluttuun energiatasoon. Soittajan fyysisestä ilmaisusta pitää siis huokua niitä asioita, joita hän tahtoo välittää yleisölleen.

Leikkonen harjoittaa oppilasryhmiään syventymään näyttelijäntyöhön selkeiden harjoitusten kautta, jotka jakautuvat eri aihealueisiin. Näitä ovat muun muassa luottamus, mielihyvä ja epäonnistumaan oppiminen, aistit ja vuorovaikutus, fyysinen ilmaisu, improvisaatio, tekstin käsittelyn taktiikka ja toiminta, kohtausharjoittelut ja monologit sekä rooli kokonaisessa näytelmässä. (Leikkonen 2001.)

Näyttelijäntyön opetus on koulun aikana valanut luottamusta ja uskoa itseeni niin ihmisenä kuin esiintyjänäkin. Näyttelijäntyössä pyritään riisumaan kaikki maneerit pois oman itsen tieltä, ja tällä pyritään siihen, että näyttelijä voi aidosti itsenään eläytyä roolissaan. Tämä on auttanut minua kasvamaan vilpittömämmäksi myös muusikkona. Muistankin Leikkosen sanoneen erään resitaalin jälkeen: ”Olit muuten uskottava, mutta heti kun rupesit siinä yhdessä biisissä rokkistaraksi, olit vain täynnä maneereja.”

3.1.2 Laulaminen ja muusikon taidot

Laulun harjoittelussa pääpaino on tekstin ja tarinan esilletuonnissa, eli ei pelkän musiikin ja äänen tuottamisessa. Musiikkia käytetään tehokeinona ilmaisemaan jotakin tunnetta, mutta olennaisinta on saada välitettyä esittäjän ajatus.

Lauluopinnoisani olen todennut, että tekstin tulkinta ja ajatuksen välittäminen yleisölle on tärkeämpää kuin pelkkä tekninen osaaminen ja miellyttävä ääni. Neljän vuoden lauluopintojen aikana olemmekin opettajani Kristiina Katteluksen kanssa käyttäneet huomattavan osan yksityistunneistani siihen, miten ajatuksen ja omakohtaisuuden pitäisi olla laulettujen tekstien takana. Tämä on ollut yksi tärkeimmistä oppimistani asioista kuluneina vuosina, sillä sama pätee myös muuhun esiintymiseen.

Katurumpaloinnin lisäksi olen usein myös laulanut kadulla.

Musiikkiteatterioopinnoista saamani tekniset taidot ovat olleet korvaamattomia, sillä kadulla äänen vahvistaminen ei ole aina mahdollista. Musiikkiteatterilinjalla esiinnymme ja harjoittelemmekin pääosin ilman äänentoistoa, minkä vuoksi lauluopinnoissa olemme keskittyneet akustisen äänen tuottamiseen

mahdollisimman terveellä ja teknisellä tavalla. Kuuluvan äänen tuottaminen on korvaamaton työväline kadulla, jossa ääni hukkuu kadun meteliin ilman kantavaa äänenkäyttötekniikkaa tai tarvittavaa äänentoistoa.

Tärkeitä asioita olen oppinut myös minulle teoriaa ja ensembleä opettaneelta sekä monissa produktioissa musiikkia harjoittaneelta Maikki Autiolta. Hänen peräänantamaton ja tinkimätön opetustyylinsä on kasvattanut minulle selkärankaa ja luonnetta, jota alalla vaaditaan. Jos kuvailisin itseäni ilman hänen opetustaan, olisin monessa suhteessa kuin valkoinen karitsa, joka hyppii peloissaan laitumella. Mutta nyt olen kuin nälkäinen leijona, joka on valmiina saalistamaan. Häneltä olen oppinut, että koskaan ei saa tehdä vähempää kuin mikä on parasta, johon pystyy. Lisäksi olen oppinut keskittymään tekemisessä erityisesti musiikin laatuun.

3.1.3 Tanssija ja fyysinen ilmaisu

Musiikkiteatterin tanssin opetuksen opetussuunnitelma pohjautuu taiteen perusopetuksen tanssin laajan oppimäärän perusteisiin. Tanssin tavoitteena on oppia ottamaan huomioon kehon rakenteen ja liikkumisen periaatteet omassa tanssi-ilmaisussa ja oppia ilmaisemaan sisällöllisiä tavoitteitaan oppimansa tekniikan avulla. (Taiteen perusopetuksen tanssin laajan oppimäärän opetussuunnitelman perusteet 2002.)

Tanssi on ennen kaikkea tuonut liikkuvuutta kehooni ja auttanut pääsemään pois perisuomalaisesta tönkköydestä. Tämä näkyy kaikessa, mitä teen, ja vertaan nykyään rumpujen soittamistakin hyvin vahvasti tanssiin. Tanssin opiskelussa keskitytään ymmärtämään oman kehon toimintaa ja löytämään raajojen liikkuvuus. Oman kehon hyväksyminen tanssillisena elementtinä on vapauttanut kehoani entistä enemmän.

Olen säestänyt improvisoitua tanssia sekä tehnyt katusoittoa sirkusopiskelijoiden kanssa. Molemmissa on oltava hereillä ja tietoinen kehon liikkeistä ja rytmyksistä, jotta soittaminen voi tukea liikettä ja parhaimmillaan antaa sille lisää merkitystä.

Tanssi ei ole aina pelkkää kaunoliikettä, vaan yleisesti ihmisen tapaa liikkua. Mia Liskin kontakti-improvisaation tanssiopinnot ovat antaneet valmiuksia tuntea ja tutkia parin liikettä ja sitä kautta käsitystä siitä, kuinka jokaisella on oma persoonallinen tapansa liikkua ja olla. Siitä on ollut apua katusoitamiseen fyysisten eleiden huomioonottamisessa.

Lisäksi tanssiopinnot ovat auttaneet myös laadullisessa ja tilallisessa hahmottamisessa. Pystyn olemaan tietoinen siitä, millaisen vaikutelman antaa nopea ja hidas liike tai terävä ja pehmeä liike. Tällaisilla asioilla leikkiminen kiehtoo minua katusoitossa.

3.2 Karisma ja puoleensa vetävyys

Seuraavassa tutkin karisman ja läsnäolon vaikutusta katusoitamisen kiinnostavuuteen.

3.2.1 Läsnaolon merkitys

Tähän aiheeseen liittyy olennaisesti kysymys, mikä on hyvä katuesitys tai esitys ylipäätään. On kaksi eri asiaa olla hyvä jossakin ja toisaalta osata tuoda se esiin kiinnostavasti. Kun lähdin ensimmäisen kerran katusoitamaan itse tekemälläni katurumpusetillä, kuvittelin, että olisi helppoa saada ihmisten huomio ja innostus soittamalla todella hyvin ja mahdollisimman paljon vaikeita ja hienoja rytmikuvioita ja fillejä. Huomasin hyvin pian, että katusoitossa ei ole kyse siitä.

Soitin ensimmäisellä kerralla monta tuntia peräkkäin, ja ihmettelin, miksi kukaan ei kiinnittänyt soittooni kovinkaan paljon huomiota, vaikka soitin mielestäni teknisesti erittäin hyvin. Ehkäpä tämä johtui siitä että, en ollut läsnä.

Läsnaolo on asia, jota haluan tutkia opinnäytetyössäni suurennuslasilla, sillä vuosien varrella olen päätenyt siihen, että se on katuesiintymisen peruspilari. Epäilemättä se on yhtä olennaista missä tahansa esiintymisen muodossa, esimerkiksi teatterissa. Siksi läsnäolo onkin hyvin maagiselta tuntuva käsite, josta

kuulee usein puhuttavan esittäväällä alalla. Kuinka monta kertaa joku onkaan sanonut esityksen jälkeen: ”Se oli niin läsnä.” Katusoitossa ihmiset eivät ole etukäteen valinneet tulevansa katsomaan esitystä. Siksi läsnäololla on siinä mielestäni erittäin suuri merkitys, sillä ihmisten huomio on kiinnitettävä juuri kyseisessä hetkessä. Mistä tämä läsnäolo sitten syntyy?

Veera Allaverrosen kirjoittamassa esiintyjän läsnäoloa käsittelevässä opinnäytetyössä hän luonnehtii läsnäolon perusolemuksen syntyvän vuorovaikutuksesta ja kontaktista. Allaverrosen mukaan tähän sisältyvät esiintyjän omat aistit ja tunteet sekä vastaanäyttelijän ja yleisön impulssit. Hän toteaa, että läsnäolo ei ole vain auki olemista, vaan myös esiintyjän omaa antautumista impulsseille niin, että ei pelkää omia reaktioitaan. (Allaveronen 2014, 13.)

Eckhart Tolle sanoo kirjassaan ”Läsnäolon voima” itsetarkkailun tuovan elämään automaattisesti lisää läsnäoloa. Hän toteaa, että heti kun huomaa, että ei ole läsnä, on läsnä. Milloin tahansa, kun ihminen pystyy tarkkailemaan mieltänsä, ei hän enää ole sen ansassa. Tolle kehottaa tarkkailemaan omia ajatuksiaan ja emootioitaan, olemaan kiinnostunut omista reaktioistaan sekä tarkkailemaan sitä, kuinka usein oma tarkkaavaisuus on suuntautunut menneeseen tai tulevaan. Tätä hän kutsuu ”läsnäolevaksi silminnäköiseksi” (Tolle 1997, 65).

Palaan vielä hieman taaksepäin katusoitossani. Kun menin ensimmäisiä kertoja soittamaan kadulle, soitin musiikkia vain tyydyttäen omaa suorituskeskeisyyttäni enkä avannut tekemistäni muille ihmisille. Tiedostin vasta jälkeenpäin, että en ollut läsnä. Nyt kun pohdin asiaa vuosien jälkeen, pystyn näkemään, että epävarmuuteni esiintyjänä aiheutti sen, että en myöskään uskaltanut katsoa ihmisiä kunnolla silmiin. Siksi vuorovaikutusta yleisön kanssa ei syntynyt. Vaikka läsnäolo ei perustu pelkkään katseeseen, koen, että sillä on suuri vaikutus, kun esiintyjä uskaltaa kohdata ihmisen aidosti. Ensimmäiset kokemukseni katusoiton parissa olivat erittäin tärkeitä, sillä koin epäonnistuneeni, ja ymmärsin, että minulta puuttui jotakin: kiinnostus ihmisiä kohtaan.

Jos katsoja ei koe, että hänestä välitetään, hänelle tulee yhdentekevä olo. Sama pätee soittajaan itseensä: jos hän ei välitä ihmisistä, joille hän esiintyy, ei hän voi olla aidosti läsnä yleisönsä kanssa.

Hyvä performanssi on sellainen, jossa katsoja voi kokea olevansa osa esitystä. Katusoitossa sen voi tehdä monella eri tavalla, mutta lähtökohtaisesti riittää, että on tietoinen kaikesta mahdollisesta, mitä ympärillä tapahtuu, ja uskaltaa avata tekemisensä muille. Tätä auttaa juuri ihmisten silmiin katsominen. Silmiin katsomisella tarkoitan sitä, että oikeasti katsoo ihmisiä ja mahdollisesti reagoi heistä tuleviin impulsseihin ja tunteisiin. Tällöin ihmiset voivat tuntea, että he ovat tärkeitä, ja että olet kiinnostunut heistä. Tietysti ihanne on, että esiintyjä on vilpittömästi kiinnostunut yleisöstään, sillä teennäisyys on läpinäkyvää ja raskasta itselle.

Jotkut ihmiset saattavat kokea omien kiireidensä keskellä ahdistavana sen, että esiintyjä huomioi heidät. Ihmiset eivät välttämättä ehdi keskittyä performanssiin tai esiintyjään, ja siksi soittajan on tärkeää olla tietoinen tästä. Missä sitten menee raja yleisökontaktin määrässä? Uskon, että sen oppii tekemällä. Harjoittelun myötä siihen löytyy oikea herkkyys, ja kokemuksen kautta oppii aistimaan sen, ahdistaaako kontakti ihmisiä.

Maaretta Tukiainen (2013) kirjoittaa todellisen karisman luonteesta kirjassaan *Egosta fantasmagoon, tie karismaattiseen itseesi*:

Jos emme tiedä, miten päin itse maailmassa olemme, on turha luulla, että voisimme saavuttaa todellista yhteyttä keneenkään. Ainut tie tuohon olotilaan on se, että hyväksymme ensin itsemme ja toivotamme sen jälkeen kaikki muut tervetulleiksi yhteyteemme. (Tukiainen 2014, 208.)

Olen täysin samaa mieltä Tukiaisen kanssa. Itsensä tunteminen ja hyväksyminen mahdollistavat sen, että joku muu voi tuntea ja hyväksyä sinut niin elämässä kuin esiintyessäsi. Mutta vaikka olisimmekin sinut itsemme kanssa, joskus ihmiset ylipäättään reagoivat asioihin odottamattomalla tavalla esiintyessämme, ja se on mielenkiintoista. Kun osaa nauttia soitostaan ja omasta olemisestaan terveellä ja

hyvällä itsetunnolla, alkaa iloita tekemisestään ja uskaltaa suunnata tämän ilon ihmisiin. Jossain tapauksessa joku voisi kutsua sitä flirttailuksi. Siitä ei kuitenkaan mielestäni ole kysymys. Kun hymyilee, niin ihmiset yleensä hymyilevät takaisin. Naispuolisten ihmisten kohdalla tämä tietysti voi synnyttää jotakin jännitettä. Myönnän tietäväni tästä aiheesta hyvin vähän, ja joku voisi varmasti kirjoittaa siitä oman oppaan. Joka tapauksessa tähän niin kutsuttuun ilon flow-tilaan on joskus hyvin vaikea päästä.

Psykologi Mihály Csíkszentmihályin mukaan flow on tila, jossa ihmisen tietoisuuteen saapuva informaatio on tasapainossa minän tavoitteiden kanssa ja psyykinen energia käytetään ainoastaan tavoitteiden saavuttamiseen. Optimaalinen flow-kokemus syntyy, kun ihmisen taidot vastaavat käsillä olevaa haastetta ja hän on kiinnostuneesti paneutunut kyseiseen aktiviteettiin. Tällaisina hetkinä ihminen on onnellisimmillaan elämässään. (Csíkszentmihályi 2005, 113–120.) On hienoa muistella tilanteita, jolloin on katusoitossa onnistunut saavuttamaan tämän flow-tilan ja samalla yhteyden yleisöön. Silloin tuntee olevansa sataprosenttisesti läsnä ja myös tuottavansa iloa muille.

Ilmapiiriltään levottomissa paikoissa, kuten kiireisissä hälinän ja toiminnan täyttämässä kaupungeissa, oikean mielentilan saavuttaminen voi olla vaikeaa ja jopa mahdotonta. Tällaisissa kaotteisissa ympäristöissä muiden ihmisten huomioon ottaminen ja heistä impulssien saaminen tuntuu pahimmillaan samalta kuin muurahaispesässä istuminen. Tietysti häiriötekijöiden poistaminen ja olennaiseen keskittyminen kuuluu esiintyjän perustaitoihin, sillä harvoin esityspaikalla on valmiiksi viritetty oikeanlainen henki ja tunnelma, ellet ole itse järjestänyt tilaisuutta alusta loppuun ja näin päässyt vaikuttamaan pieniinkin ilmapiiriä luoviin osatekijöihin.

3.2.2 Karisma

Tässä osiossa paneudun esiintyjän kiinnostavuuteen ja avaan asioita, jotka esiintyjässä miellyttävät katsojaa. Ensimmäisenä esimerkkinä käytän mielestäni

karismaattista katuartistia Dub fx:ää, jonka katukeikkoja voi katsoa Youtubesta. (Hakusana: dub fx flow.)

Dub fx luottaa täysin siihen, mitä tekee, eikä edes erityisesti hae yleisön huomiota. Silti hän eläytyy vahvasti tekemiseensä, ja katsoja voikin huomata, kuinka paljon hän nauttii esiintymisestä. Mielestäni hän on todella karismaattinen ja häntä on levollista katsoa.

Toinen esimerkki, jonka löytää Youtubesta, on kadulla laulava mies, joka suuntaa laulunsa henkilökohtaisesti ihmisille, jotka antavat hänelle palkaksi ruokaa (hakusana: homeless man singing for food performs). Hän on mielestäni täysin vilpitön ja tekee sydämensä ilosta rakastamaansa asiaa kuitenkin turhia nöyristelemättä. Hän puolestaan suuntaa kaiken läsnäolonsa ja huomionsa ihmisiin. Mutta kuinka objektiivista karisma on?

Tukiaisen mukaan karismaattinen tie itseän kulkee kahdeksantahoisesta prisman kautta, jonka sivut ovat luottamus, läsnäolo, haavoittuvuus ja myötätunto sekä fokus, voima, visio ja intuitio. Saadakseen nämä todellisen itsen eri puolet haltuun ihminen tarvitsee harjoitusta. (Tukiainen 2013, 189–190, 311.) Yhdyn vahvasti Tukiaisen näkemykseen karisman ytimeä, ja koen, että soittaessakin ihmisen kiinnostavuus piilee juuri näissä osatekijöissä.

Karismasta opinnäytetyön tehnyt Juha Suihko toteaa, että karisma on hyvin abstrakti ja vaikeasti määriteltävä käsite. Hän on kuitenkin samaa mieltä Tukiaisen kanssa todetessaan, että karismaa pystyy harjoittelemaan. (Suihko 2013.) Omien kokemusteni ja Tukiaisen kirjan perusteella näen karisman tekijöiden olevan hyvinkin rationaalisesti määriteltävissä. Tukiainen erittelee esiintyjälle hyvin selkeitä ja konkreettisia harjoitteita, joiden avulla näitä kahdeksaa tahoja voidaan vahvistaa ja kehittää (Tukiainen 2013). Tässä yksi esimerkki läsnäolon vahvistamisesta, joka Tukiaisen mukaan on yksi todellisen karisman osa-alueista:

Herkistä aistisi tilalle, jossa olet. Tunne jalkojesi paino alustalla ja kehosi tuossa tilassa, jossa olet. Ole rento ja vapautunut. Näe, kuule ja haista. Olet nyt täysin hereillä tilanteessa, ja jos jotain yllättävää tapahtuu, tiedät luonnostaan, miten reagoida, sillä kaikki on hyvin. Olet tässä ja nyt. Et menneessä eikä

tulevassa vaan täysillä mukana läsnä olevassa hetkessä. Tärkeintä on että saat muut tuntemaan oman olonsa yhtä läsnä oleviksi. Mitä keinoja voisit siihen käyttää? Miten voit auttaa ihmisiä pysähtymään, aistimaan oman kehonsa ja kohtaamaan toiset paikallaolijat. (Tukiainen 2013, 313.)

Jos kävisin läpi mielessäni edellä mainitun tekstin ennen soittamista kadulla, uskon, että se voisi toimia hyvin rauhoittavana ja tilanteelle herkistävänä. Mielestäni konkreettiset harjoitteet niinkin abstraktisti määriteltävissä olevaan karisman vahvistamiseen ovat erittäin tärkeitä niin esiintyjälle kuin muillekin ihmisille.

Tukiainen puhuu kirjassaan myös aitouden suhteesta karismaan:

Aitous on avoimuutta. Sitä että pystyy kohtaamaan uuden tilanteen ilman ennako-odotuksia siitä, miten sen kuuluisi mennä. – – Aitous on siten myös mitä suurimmissa määrin karismaa. Aidosta ihmisestä aistii, ettei hänellä ole piilotettuja tarkoitusperiä eikä hän pelkää kohdata vastaantulevia ihmisiä. Aito ihminen ei koe tarvetta sen paremmin vähätellä kuin korostaa itseään. Hän vain on. (Tukiainen 2014, 212.)

Aitous on mielestäni lähes itsestään selvä asia karismasta puhuessa. Harvoin epäaidolta vaikuttavat ihmiset ovat karismaattisia. Yleensä karismaattisia esiintyjä kehutaankin heidän aitoudestaan. Tukiainen tuo kuitenkin aitoudesta esiin tärkeän asian, joka sai itseni miettimään asiaa: aidon ihmisen ei tarvitse ylpeillä, mutta ei myöskään nöyristellä. Toisin sanoen hän on tasapainossa itsensä kanssa ainakin sen suhteen, mitä tulee hänen olemiseensa muihin ihmisiin nähden.

4 NÄKÖKULMIA

– – Kadulla oppii myös kärvistelemään kaikenlaisten haasteiden kanssa. Näpit jäätyy kylmyydessä ja pitää silti pystyä vetämään se Gary Mooren soolo, juoppo tulee toivomaan Stairway To Heavenia kesken biisin, nelikymppinen nainen vetää tissit paljaaksi nenän edessä jne. Kaikesta tästä huolimatta ei vain pidä pystyä keskittymään musiikkiin vaan syleillä sitä tilannetta ja hoitaa se huumorilla. (Taneli)

4.1 Tutkimuksen eteneminen

Laajentaakseni tutkimusnäkökulmaani valitsin haastateltavakseni Suomesta mahdollisimman erilaisia katusoittajia, jotka tunnen henkilökohtaisesti yhtä heistä lukuun ottamatta. Käytän menetelminä sähköpostihaastattelua ja suullista haastattelua.

Haastateltavat ovat kaikki musiikin parissa työtä tehneitä ja musiikkia opiskelleita ihmisiä. Heillä kaikilla on kuitenkin erilaiset lähtökohdat muusikkoina. Kriteerinä haastattelijoiden valinnassa olivat myös eri instrumentit. Kaikki haastateltavat saivat samat kysymykset, joihin he vastasivat omien kokemustensa pohjalta.

Journalistiksi opiskeleva Nadja on soittanut pienestä asti viulua ja opiskellut klassista viulua konservatoriossa. Hän aloitti katusoittamisen opiskelunsa ohella.

Janne opiskelee lyömäsoittimia Metropolissa ja käy silloin tällöin katusoittamassa rumpusetillä saadakseen lisäansioita.

Erään kaupunginorkesterin kakkosviulistina toiminut Jari on tehnyt katusoittoa useita vuosia.

Sosionomiksi opiskeleva Taneli on opiskellut lyömäsoittimia. Hän on myös itseoppinut kitaristi-laulaja ja on tehnyt katusoittoa opiskelun ohella ja kesäisin täysipäiväisesti jo viisi vuotta.

Laulaja Heidi on Lahden ammattikorkeakoulun musiikkiteatterilinjalta valmistuva opiskelija, joka on laulanut kadulla kesätöikseen.

4.2 Katusoittaja– taiteilija vai kerjäläinen

Laulaja Jenni Sainala puhuu opinnäytetyössään katulaulamisen tuntemuksistaan Madridissa. Hänelle oli aluksi outoa mennä laulamaan ihmisten eteen ja pyytää siitä rahaa, ja hän tunsikin ristiriitaisuutta siitä, että katulaulajana häntä samalla pidettäisiin rikkaasta Suomesta kotoisin olevana hyväosaisena ihmisenä. Hänen ystävänsä muistutti hänelle, että hän on käyttänyt useita vuosia taitojensa hankkimiseen, ja siitä perspektiivistä katulaulaminen on eri asia kuin rahan kerjääminen. (Sainala 2014, 10.)

Olen itse myös kokenut paljon ristiriitaisia tunteita siitä, että en ole köyhä siinä mielessä, että katusoitto olisi minulle ainoa tapa ansaita elanto. Suomessa on hyvinkin ennakkoluuloinen käsitys siitä, että katusoittajat olisivat köyhiä. 1950-luvulta lähtöisin oleva kerjäämiseen rinnastaminen on vieläkin havaittavissa. Jopa muusikoiden liitto pitää katusoittoa kerjäämisen omaisena eikä suosittele sitä. Kysyin haastateltavilta heidän omaa suhtautumistaan katusoittoon.

Nadja sanoo, että katusoitto on hänelle kuin korvaavaa työtä. Huomattuaan tienaavansa sillä hyvin alkoi hän tehdä sitä myös ilokseen. Hän sanoo sen myös olevan erinomainen esiintymispelon poistaja. Hän soitti klassista viulua konservatoriossa vuosia ja oli lopulta niin kauhuissaan esityksistä, että vihasi niitä. Katusoitto auttoi tuomaan esiintymisnautinnon takaisin.

Janne näkee katusoittamisen oivallisena vaihtoehtona työttömyydelle. Hän yllättyi, kuinka positiivisia ja arvostavia ihmiset ovat olleet Helsingissä ja kuinka hyvin katusoitolla tienaa. Sen sijaan, että olisi sossun luukulla ja odottelisi parempia päiviä, voi vaihtoehtoisesti mennä soittamaan kadulle.

Heidin mielestä katusoitto on yhtä arvokasta esiintymistä kuin mikä tahansa muukin. Hänen mielestään sen hienoja puolia on, että se tarjoaa mahdollisuuden elävän musiikin kuulemiseen niillekin ihmisille, joilla ei ole varaa käydä keikoilla. Lisäksi se on vahvistanut hänen laulajaidentiteettiään erittäin paljon.

Kahden ensimmäisen kerran jälkeen mut oli jo ryöstetty ja mulle oli huudeltu vaikka kuinka paljon julmia kommentteja, yleensä ne oli jotain tyyliin "Oo hiljaa, ei kukaan halua tollasta kuunnella!". Päätin, että jatkan kuitenkin ja huomasin että mun itsetunto laulajana vahvistui tosi paljon sen kesän aikana, kun en enää antanu ilkeiden kommenttien vaikuttaa siihen mitä ajattelen omasta laulustani. (Heidi)

Taneli näkee katusoiton aina positiivisena, jos soittajan soittotaito on kohdallaan. Hän toivoisi näkevänsä sitä enemmän pääkaupunkiseudun ulkopuolella. Helsingissä on Tanelin mukaan erinomainen yhteishenki ja reiluuden ilmapiiri katusoittajien välillä.

Jarin mielestä katusoitto on ilon jakamista muille ihmisille. Se myös ylläpitää muusikon soittokuntoa ihmisten parissa. Sillä voi parantaa omaa mielialaa ja saada kuulijoilta hyvää palautetta.

4.3 Katusoiton kehittäminen

Kysyin haastateltavilta, miten katusoittoa voisi kehittää Suomessa. Lähes kaikki olivat sitä mieltä, että luvanvaraisuus voisi olla hyvä asia, koska se voisi erottaa jyvät akanoista ja nostaa katusoiton arvostusta ja tasoa. Toinen esiin nouseva asia oli katusoittopaikkojen lisääminen varsinkin sisätiloihin. Mielenkiintoinen näkökulma, josta Jari ja Taneli olivat samaa mieltä, oli, että katusoiton pitäisi olla osa kaikkien muusikoiden koulutusta, esimerkiksi työelämäharjoittelun muodossa.

Nadjan mielestä katusoiton lakisääteisiä asioita pitäisi kehittää. Hänen mielestään on naurettavaa, että katusoittajan pitäisi maksaa teostokorvausta esitettävistä kappaleista. Hän toteaa myös, että verotuksessa pitäisi olla joku vähimmäisansio ennen kuin veroa aletaan maksaa.

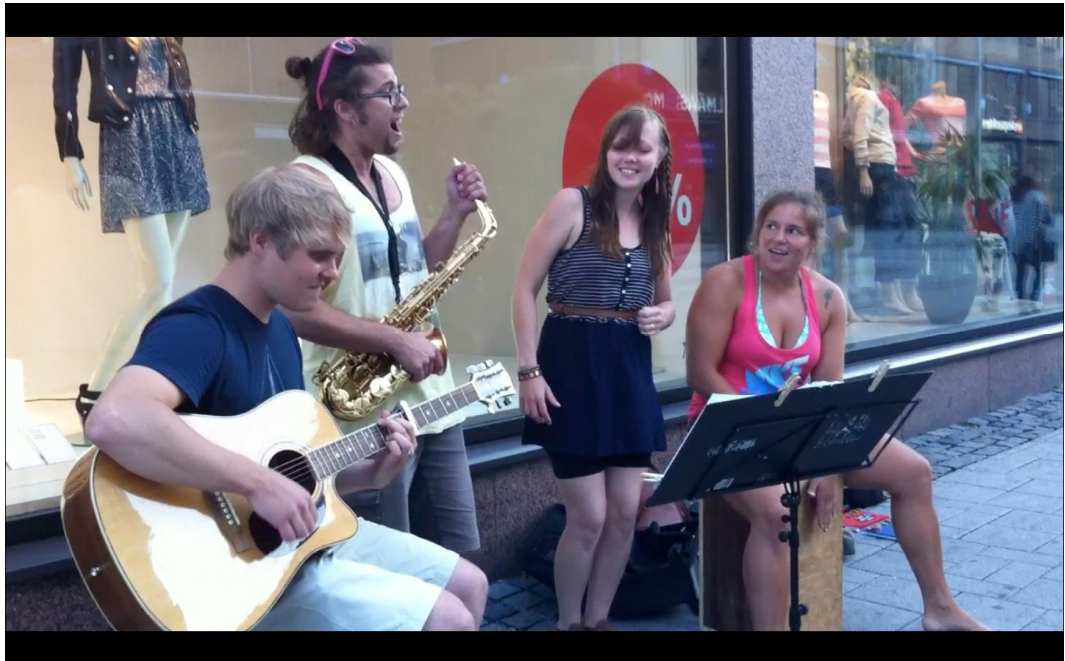
Taneli toivoisi, että katusoittoa arvostettaisiin enemmän soitto- ja esiintymistaitojen perusteella eikä vain eksoottisten soittimien perusteella. Esimerkiksi Helsingissä kadulla venäläinen Bachia ja Vivaldia silmät kiinni soittava huippuviulisti tienaa vähemmän kuin oman ksylofonin tapaisen

soittimensa pulloista rakentanut maanmiehensä, joka ei ole soittajana eikä esiintyjänä lähellekään samaa luokkaa.

Taneli tuo esiin mielenkiintoisen asian: se, mikä konserteissa kiinnostaa ihmisiä, ei välttämättä kadulla saa juurikaan huomiota. Aiheesta on tehty mielenkiintoinen tutkimus, jossa Joshua Bell, jota pidetään nykyajan viulistinerona, laittoi tavalliset vaatteet ylleen ja baseballippiksen päähänsä, ja soitti Washingtonin L'Enfant Plazan aseman aulassa 3.5 miljoonan dollarin arvoisella 1700-luvun Stradivari-viulullaan. Hän soitti muun muassa Bachin ”Chaconnen”, jota pidetään maailman vaikeimpana viulukappaleena. Bellin omasta mielestä se on yksi hienoimmista kappaleista, mitä on koskaan tehty, ja myös yksi ihmisen hienoimmista saavutuksista koko historiassa. Aikaisemmin hän oli myynyt loppuun konsertin Bostonin Symphony Hallissa, jonne kohtuullisen hyvällä paikalla olevat liput maksoivat 100 dollaria. Moni olisi voinut olettaa, että hän pysäyttää koko aulan ihmiset hämmästyksestä ja hurmiosta soittaessaan, mutta totuus olikin toinen: Washington Postin laskemista 1079 ihmisestä, jotka kulkivat 43 minuutin aikana Bellin ohi, vain seitsemän pysähtyi kuuntelemaan yhtä minuuttia pidempään. Tänä koko aikana hän tienasi vain 32 dollaria. (The Washington Postin verkkosivut 2007.)

Tutkimus herättää mielessäni monta kysymystä katusoiton olemuksesta: Miksi klassinen musiikki ei ole toimivaa kadulla? Vaativatko esiintymistaidot ja karisma katusoitossa jotakin aivan muuta kuin mitä klassisen musiikin taitava huippuviulisti tarvitsee konserteissaan? Entä kuinka tärkeää on rytmi ja syke, joka on klassisessa musiikissa hyvin vähäistä, mutta tänä päivänä olennaista lähes kaikessa muussa musiikissa? Miten tärkeää on se, että yleisö tunnistaa kappaleen tai pystyy samaistumaan siihen?

5 MINUN KATUSOITTONI

Kuva 3. Yhteistä katusoittoa kävelykadulla Turussa.

5.1 Haasteet

5.1.1 Pelon voittaminen

Tutkiessani aihetta huomasin, että jännitys on ollut yhtenä teemana kaikilla aiheesta kirjoittaneilla. Omalla kohdallani puhuisin mieluummin epäonnistumisen pelosta. Tämä pelko on ollut ehkä suurin ja keskeisin pelko, jonka muistan vahvasti jo lapsuudesta asti. Pelko siitä, että yhtäkkiä tosipaikan tullen ikään kuin jäätyy tai tekee jotain tosi noloa ihmisten edessä, on aina ollut selkäpiissäni.

Muistan lapsuudestani yhden traumaattisen kokemuksen, joka on jäänyt kytämään alitajuntaani. Olin noin 5-vuotias, kun olin saanut synttärilahjaksi hienon erilaisia ääniä pitävän leikkikonekivääripyssyn, ja olin päättänyt tehdä pienen esityksen aikuisista koostuvalle kahvitusväelle. Hyppäsin innokkaana sohvalle seisomaan ja tulitin kovana poikana aseellani ympäriinsä päästäen sotahuutoja. Tämä oli minulta rohkea veto, ja kaikkien edessä ollessani minua jännitti, mutta oletin poistuvani aplodein ja hurrauksin. Kiitoksekseni sain lähinnä tätien tuijottavat

katseet, pientä naurua kahvikuppien takaa ja syvän hiljaisuuden. Hetki tämän jälkeen kaikki jatkoivat jutusteluaan niin kuin mitään ei olisi tapahtunut. Juoksin heti pois paikalta häpeissäni. Muistan, kuinka järkyttävä tuo kokemus oli. Voisivatko tämän kaltaiset kokemukset vaikuttaa siihen että itselläni pelko patoutui ja koin varhaisnuorena lähes lamaannuttavaa epäonnistumisen pelkoa esiintymisestä?

Epäonnistuessaan ihmisen oma suhtautuminen siihen on tärkeintä. Pamela Tolan kirjassa *Miksi näyttelen?* Seela Sella sanoo tekemisen ilon vapauttavan epäonnistumisilta. Sellan mukaan pelko aiheuttaa lisää epäonnistumisia ja vääränlaiset paineet vievät pois tekemisen hauskuuden. Hän sanoo, että pelosta eroon pääseminen vaatii pitkän ja turvallisen ympäristön, koska kollegoiden arvostus on kaikkein tärkeintä. (Tola, 2007, 30–160.) Anssi Valikainen, joka on käsitellyt opinnäytetyössään *Eikäku!* epäonnistumisen hyväksymistä sanoo, että epäonnistumisen pelko on yleistä esiintyjien parissa. Hänen mielestään esimerkiksi tietyt liikeradat, korkeat nuotit tai repliikit saattavat aiheuttaa pelon tunteita, jolloin ajattelee: *Mitä jos en onnistukaan?* (Valikainen 2012, 20.)

Pelkäsin katusoittamista äärettömän paljon ja pelkään sitä yhä edelleen, varsinkin aina ennen aloittamista. Viime kesänä päätin mennä Lahdessa soittamaan vappuna torille. Kiersin ympäri vapputoria, join kahvia, söin pari lettua ja keräsin rohkeutta miltei kaksi tuntia ennen kuin uskalsin alkaa soittamaan. Pelko epäonnistumisesta oli ottaa vallan, ja välillä olin valmis luovuttamaan ja lähtemään kotiin. Tosin siihen kertaan liittyi myös itselleni täysin uusi konsepti. Menin yksin esiintymään uuden instrumenttikokoonpanon kanssa. Tähän yhdistelmään kuuluivat microcube- vahvistin, johon olin yhdistänyt loop-pedaalin, johon oli kytkettynä kitara ja mikrofoni laulua varten. Lisäksi mukana oli vielä saksofoni. Katusoittaminen yksin on mielestäni pelottavinta muutenkin, koska ei ole ketään muuta, keneen tukeutua, tai kenen kanssa voisi yhdessä kerätä rohkeutta. Tässä tapauksessa tukeuduin oikeastaan tekniikan tuomaan mahdollisuuteen, jonka avulla pystyin soittamaan kahta eri instrumenttia päällekkäin ja lisäämään niiden päälle vielä ihmisäänen tuottamat mahdollisuudet.

Tarkoitus oli äänittää kitaralla sointukiertoja loop-pedaaliin ja sitten laulaa ja soittaa saksofonia sen päälle. Pähkäilyn jälkeen päädyin siihen, että en ollut kantanut välineitani torille asti turhaan, joten kokosin soittimet ja välineet pystyyn. Aloitin soittamalla ensimmäisen sointuriffin loop-pedaaliin, ja homma lähti käyntiin. Soitto ei ehkä mennyt ihan parhalla mahdollisella tavalla, mutta tunnelma oli hyvä. Ihmisten vastaanotto oli hyvä, ja pian kaikki pelko oli jo hävinnyt, ja soitin ja lauloin täydellä innolla. Koin myös vappukansan kanssa jotain täysin ennalta arvaamatonta. Eräästä äijäpoppoosta yksi tuli mukaan räppäämään improvisoiden, ja säestin häntä saksofonilla kitaraloopin soidessa taustalla. Päätin myös hetken mielihohteesta ja räppääjän impulseista laulaa improvisoituja kertosaiteita räppäyksen väleihin. Toinen kaveri tuli välillä tanssimaan, ja muut kaverit heittivät aika kovaa tippiä. Tämä kaikki tapahtui puolentoista tunnin sisällä, ja tienasin yli 150 euroa.

Tämä kokemus oli erittäin myönteinen, ja sain rohkeutta ja lisäintoa katusoitamiseen, sekä ennen kaikkea uskoa itseeni artistina.

5.1.2 Instrumentin valinta

Kuva 4. Minä esittelemässä esineitä, joita on katurumpusetissäni.

Minulla on reilusti eniten kokemusta rumpujen soitosta. Olen soittanut rumpusetiä jo yli 15 vuotta. En kuitenkaan miellä itseäni yhden instrumentin kautta sen enempää rumpalina kuin laulajanakaan. Olen elämäni varrella soittanut yhtä sun toista. Vaikka en ehkä ole ammattilainen missään muussa kuin rumpujen soitossa ja laulussa, niin en näe sillä katusoiton kannalta erityisen suurta merkitystä. Pohdin aikaisemmin karisman ja kiinnostavuuden merkitystä, ja ne ovatkin usein olennaisempia asioita kuin soittotaidot. Instrumenttien hallitsemiseen kuitenkin liittyy yksi erittäin tärkeä seikka, joka auttaa ilmaisussa: kyky osata tuoda esiin juuri niitä asioita, joita parhaiten hallitsee. Näin ollen täytyy vapauttaa itsensä sellaisilta ajatuksilta kuten ”en osaa mitään muuta”, ”en hallitse tätä instrumenttia oikeasti” tai ”on ihmisiä, jotka osaavat tätä paljon paremmin kuin minä, joten annetaan heidän tehdä se”.

Niin sanottu live-osaaminen on aina mielenkiintoisempaa kuin se, mitä joku osaa televisiossa tai internetissä. Varsinkin jos ajattelee asiaa siltä kannalta, että moni ei osaa musiikillisesti mitään ja vain harvat uskaltavat näyttää taitojaan julkisesti. Vaikka useat kotonaan soittaisivat pianolla Für Elisen täydellisesti, ei sillä ole samanlaista merkitystä kuin toisten kanssa jaetulla musiikkikokemuksella. Omalla tavallaan kaikki taito on jo lähtökohtaisesti myönteistä, jos sen esittäjä ei nöyristele. Ei ole yleensä kiinnostavaa katsoa ihmistä, joka nöyristelee, pelkää, hakee väkisin hyväksyntää tai on muulla tavoin epävarma.

Kuva 5. Minä ja ystäväni soittamassa kadulla Tampereella.

Avainsana on esillepano. Ajatellaan, että on kaksi kauppiasta, joilla molemmilla on täysin samat tuotteet samaan hintaan ainoastaan sillä erotuksella, että toisella kauppialla on paljon enemmän tuotteita. Voitaisiin ajatella, että tietysti asiakkaat tulevat sen luo, jolla on enemmän tarjontaa. Jos toinen kauppiasta on kuitenkin laittanut tuotteensa hyvin kiinnostavasti esille ja on vielä sosiaalisesti taitava ja mukava ihminen, niin kumpi kiinnostaa asiakasta enemmän? Tähän saattaa liittyä myös liian suuren tarjonnan aiheuttama valinnan vaikeus, joka usein ahdistaa ihmisiä. Itse tunnustan kuuluvani tähän ryhmään, ja etenkin isoissa kaupoissa valikoiman laajuus saa minut ahdistuneeksi. Siksi ostan tuotteet mieluummin kaupasta, jossa esillepano on miellyttävä ja selkeä, vaikka tuotteita ei olisikaan paljon.

Omalla kohdallani olen pyrkinyt keskittymään näihin molempiin asioihin. Aloitin katurumpaloinnilla, johon suunnittelin noin puolen vuoden ajan hyvää katurumpusettiä. Etsin siihen erilaisia kiinnostavia ja hyvän kuuloisia elementtejä. Siitä asti suunnittelu on jatkunut, ja katusetti kehittyi koko ajan parempaan suuntaan. Kiinnostuin katurumpusetin tekemisestä, koska normaalia rumpusettiä näkee jo joka paikassa ja halusin tuoda rumpujen soittoon mukaan jotain uutta niin visuaalisesti kuin äänimaailmallisestikin. Lisäksi kriteerinä oli

katurumpusetin ekologisuus; kaikki siinä olevat elementit ovat jotain kierrätystavaraa. Olen kerännyt settiini visuaalisesti mahdollisimman hauskan näköisiä esineitä, jotka myös kuulostavat hyvältä.

Kauppiasesimerkissä esiin tuotu sosiaalisuus on mielestäni olennainen asia, johon olen kiinnittänyt paljon huomiota ja pyrkinyt kehittämään sitä. On eri asia soittaa hyvin kuin olla kiinnostava. Nämä asiat eivät välttämättä kulje käsi kädessä.

Taidot ja näin ollen laatu ovat tietysti tärkeitä, mutta muuten instrumentilla ei ole mielestäni väliä. Tietysti jokaisella instrumentilla on omat erityispiirteensä. Rytmisoittimilla on helppo saada kuulija ikään kuin tiettyyn grooveen ja vireystilaan vaihtelemalla tempoa tai soittamalla tietynlaisia rytmikuvioita. Tunteet eivät kuitenkaan välity yhtä herkästi rytmi- kuin melodiasoittimilla. Olisi esimerkiksi vaikea kuvitella, että kukaan alkaisi itkeä rytmin takia, kun taas vaikkapa saksofonin tai viulun soitto saa monet herkistymään. Laulussa ominaista on näiden asioiden yhdistäminen ja niiden lisäksi teksti. Tekstin käyttö mahdollistaa asioiden sanomisen suoraan. Laululla voi ylipäätään vaikuttaa eri tavoin kuin pelkillä säveltasolla tai rytmillä, sillä ihmisääni koskettaa kuulijaa helpommin kuin pelkän instrumentin soittaminen. Uskon, että tämä johtuu siitä, että ihmisääneen on helpompi samaistua kuin instrumenttiin, jota kuulija ei itse välttämättä osaa soittaa. Lisäksi ääni on aina yksilöllinen ja sen kautta voi helpommin välittää elämäkokemuksiaan, tarinoita ja erilaisia tunnetiloja. Tämä liittyy puolestaan vahvasti musiikkiteatteriin. Musiikkiteatterissa keskitytään ensisijaisesti kappaleita esitettäessä tekstiin ja tulkintaan, eli siihen, mitä ja miten jokin asia sanotaan tai ilmaistaan.

5.1.3 Improvisaation suhde harjoteltuun materiaaliin

Oma katusoittoni alkoi oikeastaan improvisaation pohjalta. Muusikon identiteettini perustuu hyvin paljon improvisointiin, sillä se on aina ollut minulle luontaista. Syy siihen on pitkällä musiikkiurani juurissa, jolloin soitin viulua ja en yksinkertaisesti osannut kuin muutaman kappaleen. Ratkaisuni oli improvisoida

omia melodioita. Siitä asti minulle luonnollinen tapa on ollut improvisoida, ja olen aina pitänyt sen vapaudesta. Samalla tiellä olen jatkanut katusoiton parissa.

Improvisoidessa on mahdollisuus äärimmäiseen vuorovaikutukseen; on mahdollista ottaa impulsseja ympäristöstä ja muokata musiikkia sen mukaan, kuten esimerkissä, jossa olin Lahden torilla vappuna soittamassa ja ihmisiä yleisöstä osallistui mukaan. Uskon, että tällaista ei synny, jos ei ole avoin erilaisille mahdollisuuksille ja uskalla ottaa riskejä. Vaikuttiko se, että esitykseni oli hyvin vapaata ja vahvasti improvisoitua, joten siihen oli helppoa tulla mukaan? Onko siis improvisoitu musiikki jollain tavalla enemmän mukaansa tempaavaa kuin valmiiksi harjoiteltu ohjelmisto? Ainakin luulisi, että katsojan kynnyks osallistua voi olla pienempi, jos hän aistii, että kaikki eli ole täysin etukäteen sovittua ja viimeisen päälle harjoiteltua.

Kuva 6. Kävelykatu, Turku.

Mielestäni esiintyjä voi kääntää edukseen kaikki ympäristön impulssit. Mitä tämä käytännössä tarkoittaa, eli mitä näkyviä impulsseja ympäriltä voi tulla, joita esiintyjä voisi käyttää? Tästä esimerkkinä kerran soittaessani katurummuilla Turussa erään naisen koira alkoi haukkua todella kiivaasti ja nainen hieman nolostui yrittäessään saada koira rauhoittumaan. Päätin lopettaa soittamisen, ja kuuntelin koira hetken aikaa. Olin itse aikaisemmin nähnyt esityksiä, joissa käytetään ympärillä tapahtuvia impulsseja osana esitystä, ja aloin soittaa rumpuja

koiran haukkumisen tahtiin. Vähän ajan päästä koira rauhoittui eikä enää haukkunut. Opin siinä hetkessä koiran rauhoittamisen lisäksi itselleni erittäin tärkeän seikan. Tilanteen tapahtuessa oli keskipäivä ja ympärillä oli kohtalaisen paljon ihmisiä, jotka kävelivät jonnekin kohti omia menojaan niin kuin aivan tavallisesti kävelykadulla tehdään. Kun otin rytmin koiran haukkumisesta ja näin koira osallistui musiikkiin, tuntui kuin kaikki ihmiset olisivat seisahtaneet hetkeksi ihmettelemään tapahtunutta.

Jos pystyy käyttämään tilanteesta syntyvää impulssia musiikissa, se on kiinnostavaa, koska se on kollektiivista. Syy lienee myös arvaamattomuudessa; sitä ei ole kukaan voinut suunnitella ja siksi se on täysin välitöntä, osa kaikkien elämää, eikä vain esiintyjän omaa materiaalia. Tämä edellyttää esiintyjän hereillä olemista impulsseihin: hyvät impulssit voivat mennä täysin hukkaan, jos niitä ei kuuntele tai näe.

Kun lähestytään improvisointia, on esiintyjän oltava valmis hyväksymään omat virheensä ja puutteensa musiikissa ja esiintymisessä. Vasta tällöin esiintyjä voi vapautua ja ennen kaikkea itse nauttia tekemisestään. Myös katsojalla on levollinen olo seurata esiintyjää, joka ei ahdistu omista virheistään. Todellinen improvisointi on sitä, että uskaltaa kokeilla jotain, mitä ei ole ennen tehnyt, ja usein silloin päättyy tekemään virheitä. Virheiden hyväksyminen ja näin ollen myös itsensä hyväksyminen epätäydellisenä auttaa esiintyjää kehittymään.

5.2 Katuartisti-identiteetin rakentaminen

”On uskallettava ottaa riskejä ja oltava avoin uusille ideoille. Sillä tavoin me voimme muuttaa maailmaa ja päästä lähemmäksi totuutta.” (Aflatuni 2013, 34.)

Pidän katusoittoa vahvasti oman artistiuden ja itsensä voittamisen taistelukenttänä. Kun menee yksin soittamaan kadulle, joutuu kohtaamaan erittäin paljon asioita, joita pystyy helposti välttämään normaaleissa konserttiolosuhteissa.

Soitin kerran katurumpujani Helsingin keskustassa. Lähdin aamulla aikaisin liikkeelle auringon paistaessa kesäpäivänä ja löysin keskustaan bussilla. Ensin roudasin rumpukärryä perässäni ihmisten välistä etsien oivallista soittopaikkaa.

Noin 20 minuutin etsiskelyn jälkeen päätin jäädä Stockmannin lähetyville kävelykadun ja ravintoloiden väliin. Ihmiset vilisivät edes takaisin kiireisinä ja keskellä omia askareitaan. Kokosin kamani pystyyn ja katselin ympärilläni. Muutama ihminen jäi jo katselemaan kiinnostuneina, kun aloin pinota oudon näköisiä keittiökattiloita ja muita killuttimia eteeni. Psykkaasin itseni aloittamaan vahvasti, sillä tiesin, että alku on tärkeä sekä itselleni että ihmisille, jotka jo seisoivat edessäni odottaen, mitä tapahtuu. Aloitin vähän kankeasti, mutta pikkuhiljaa lämmenten soitto alkoi sujua, ja ihmisiä jäi aina silloin tällöin katsomaan pidemmäksi aikaa. Soitin yhteen menoon noin kolme tuntia yrittäen pitää mielenkiinnon yllä koko tämän ajan sekä itselläni että katsojilla. Jos joku kasvattaa tilanteen hallintaa ja itsevarmuutta, niin tämä.

Suurempi kasvukehitys minulla artistina on kuitenkin tapahtunut laulaessani kaduilla. Koen, että laulajuus on minussa vielä kasvukipuja kärsivässä teini-iässä, sillä en ole tehnyt sitä kovin pitkään. Laulamiseksi on oma henkilökohtainen tasonsa, josta Sainala puhuu opinnäytetyössään. Hän sanoo, että laulajat ovat paljaampia ja haavoittuvaisempia kuin muut muusikot. (Sainala 2014, 10.)

Yhdyn Sainalan mielipiteeseen, mutta sanoisin että laulajien instrumentti on haavoittuvaisempi ja paljaampi siinä mielessä, että jokaisen laulajan oma ääni on henkilökohtainen, toisin kuin ulkoinen instrumentti, jonka ääni ei täysin muodostu tekijästä itsestään, vaikka jokaisen ihmisen soittotyö on henkilökohtainen instrumentista riippumatta.

Aloitin lauluopintoni Lahden ammattikorkeakoulussa musiikkiteatterilinjalla vuonna 2010. Musiikkiteatterilinja antoi minulle todella hyvät perusvalmiudet laulajana, ja sen monipuolinen koulutus on tehnyt minusta varman esiintyjän. Kuitenkin olen alkanut luottaa itseeni laulajana vasta lähiaikoina. Katusoitaminen opiskelun ohella on vienyt minua laulajana uudelle tasolle. Se on kuin tulisi heitettyksi suoraan suden kitaan. Toki katusoitossakin voi piiloutua ja olla vain seinäruusuna, mutta silloin varmasti kehittyy paljon hitaammin.

Kaduilla laulaminen on ollut minulle todella haasteellista, mutta kerta toisensa jälkeen se on rakentanut laulajaidentiteetistäni yhä varmemman, ja vapauduttuani olen alkanut nauttia siitä entistä enemmän. Kun palaute on välitöntä ja

henkilökohtaista, on todella helppoa löytää itsestään sekä heikkoja kohtia että hyviä puolia ja pystyy kehittymään erittäin nopeasti ja rakentamaan itseään haluamaansa suuntaan. Jokainen katsojien ja ohikulkijoiden ilme tai elekieli paljastaa asioita esiintymisestä, ja siksi se on kuin suoraa palautetta. Tämä edellyttää avoimuutta palautteelle ja uskallusta kohdata itsensä artistina ottamatta mitään liian vakavasti. Olen tehnyt kadulla soittaessani myös todella paljon virheitä, mutta en ole koskaan jaksanut antaa niiden vaikuttaa liiaksi, vaan olen pyrkinyt heti eteenpäin.

Katusoitossa katsojista pitää myös osata suodattaa heidän mahdollisista arkikiireistään tuomansa mielialat, joten ärtynyt ilme ei välttämättä tarkoita huonoa esitystä, vaan se voi yhtä hyvin tarkoittaa: ”Vitsi ku en kerkeä jäädä katsomaan, kun on niin kiire pankkiin.”

5.3 Pyrkimykseni katusoittajana ja tulevaisuuden näkemys

”Nostan katseeni rajattomiin mahdollisuuksiin. Välillä täytyy mieltä lentämisen tarkoitusta.” (Paavilainen 2002.)

Tämän tutkimuksen myötä sain lisää intoa ja rohkeutta soittaa kadulla.

Kokemukseni perusteella suosittelen sitä koko sydämestäni jokaiselle uteliaalle ja avoimelle muusikolle. Turha kriittisyys ja epävarmuus eivät vie minnekään, ja siksi on uskallettava tarttua hetkeen ja astuttava ulos mukavuusalueeltaan. Vain silloin voi kehittyä ja kasvaa niin muusikkona kuin ihmisenäkin.

Koen musiikkiteatterin ammattilaisena olevani tutkimusmatkallani katusoiton monimuotoistamisessa vasta alussa, mutta hyvän räjähdyspanoksen saaneena. Tämän opinnäytetyön tekeminen on syventänyt tietämystäni, ja sen perusteella voin ammentaa mahdollisuuksia viedä katusoittoaani eteenpäin.

Haastattelujen kautta sain kollektiivisen ja monipuolisen ymmärryksen katusoiton myönteisyydestä, opettavaisuudesta ja ilon merkityksestä. Muiden kokemukset antoivat lisää uskoa myös omaan tekemiseen, ja olen haastateltavilleni tästä kiitollinen.

Äärimmäinen tavoite itselleni on jonain päivänä viedä katusoitto improvisaation,

valmiin ohjelmiston, rytmin, laulun ja useiden instrumenttien sekä musiikkiteatterin siivittämäksi fuusioituneeksi kokonaisuudeksi. Lisäksi tahtoisin kehittää katusoiton draamallisuutta ja tuoda katuesiintymiseen enemmän näyttelijäntyyön elementtejä. Tämä voisi käytännössä tarkoittaa esitystä, joka olisi selkeä kokonaisuus ja jossa voisi olla jokin punainen lanka tai tarina.

Minua kiinnostaa myös valmiin harjoitellun kokonaisuuden tekeminen sirkusalan ammattilaisten kanssa ja sen esittäminen kadulla. Toisin sanoen olisi kiinnostavaa tutkia katusirkuksen ja katumusiikin yhdistämisen tuomia mahdollisuuksia, sillä toistaiseksi olen saanut tästä vain maistiaisia yksittäisissä kokeiluissa. Vaimoni ja monet ystäväni opiskelevat sirkusartistiksi, ja siksi olen viime vuosien aikana saanut tutustua nykysirkuksen kiehtovaan maailmaan.

Katusoitto on kuin happi, joka antaa muusikon keuhkoille eloa virratessaan kehoon. Kadulle soittamaan voi mennä milloin vain, ja juuri silloin kun siltä tuntuu ilman sen suurempia järjestelyjä. Vuorovaikutus ihmisten kanssa ja siitä syntyvä ilo on kuin suonissa virtaava veri. Kaiken takana on sykkeen liikkeelle paneva elin – sydän, joka on intohimo musiikkiin ja sen tekemiseen.

LÄHTEET

Painetut lähteet:

Aflatuni, R. 2014. Elämää esittävien taiteiden vipulaudalla, Kuinka kasvaa tasapainoiseksi taiteilijaksi esittävien taiteiden kirjossa? Opinnäytetyö. Lahden ammattikorkeakoulun Musiikki- ja draamainstituutti. Muusikon koulutusohjelma.

Allaveronen, V. 2014. Tässä ja nyt — Mitä on esiintyjän läsnäolo ja miten ohjaaja voi siihen vaikuttaa? Opinnäytetyö. Turun ammattikorkeakoulu. Esittävä taide/Teatteri.

Csikszentmihályi, M. 2005. Flow — elämän virta: tutkimuksia onnesta, siitä kun kaikki sujuu (englanninkielinen alkuteos Flow 1990). Suomentanut Ritva Hellsten. Helsinki: Rasalas.

Heikkinen, H. 2011. Ain laulain työtäs tee? Esiintyvän taiteilijan ammatin vaikutus onnellisuuteen. Opinnäytetyö. Lahden ammattikorkeakoulun Musiikki- ja draamainstituutti. Muusikon koulutusohjelma.

Leikkonen, J., Alkuharjoitteista roolinrakentamiseen, Kirjasta Katarsis: Pekka K. ja Anna-Lena Ø, 2001. Katarsis : draama, teatteri ja kasvatus, Jyväskylä: Atena

Paavilainen M. 2002. Enkeleitä. Helsinki: Kirjapaja Oy.

Perttilä, T. 2010. Katusoittajana Suomen kesässä. Opinnäytetyö, Metropolia ammattikorkeakoulu.

Sainala, J. 2014. Filosofisia pohdintoja kadulla laulamisesta. Opinnäytetyö. Lahden ammattikorkeakoulun Musiikki- ja draamainstituutti. Muusikon koulutusohjelma.

Suihko, J. 2014. Matka karisman keskipisteeseen. Opinnäytetyö. Lahden ammattikorkeakoulun Musiikki- ja draamainstituutti. Muusikon koulutusohjelma.

Tola, P. 2007, Miksi näyttelen? Jyväskylä: Ajatus Kirjat.

Tolle, E. 1997. Läsnäolon voima. Helsinki: Basam Books.

Tukiainen, M. 2014. Egosta Fantasmagoon. Helsinki: Talentum.

Valikainen, A. 2012. Eikäku...! Opinnäytetyö epäonnistumisen hyväksymisestä. Opinnäytetyö. Lahden ammattikorkeakoulun Musiikki- ja draamainstituutti. Muusikon koulutusohjelma.

Elektroniset lähteet:

Finlexin verkkosivut: [Viitattu 1.10.2014]. Saatavissa:

[http://www.finlex.fi/fi/laki/ajantasa/2003/20030612?search\[type\]=pika&search\[pika\]=j%C3%A4rjestyslaki](http://www.finlex.fi/fi/laki/ajantasa/2003/20030612?search[type]=pika&search[pika]=j%C3%A4rjestyslaki)

Londonistin verkkosivut: [Viitattu 16.10.2014]. Saatavissa:

<http://londonist.com/2014/01/how-to-become-a-tube-busker.php>

Metropolitan Barcelona lehden verkkosivut: [Viitattu 16.10.2014]. Saatavissa:

<http://www.barcelona-metropolitan.com/living/barcelona-busking/>

MTA infon verkkosivut: [Viitattu 19.9.2014]. Saatavissa:

<http://web.mta.info/mta/aft/muny/>

Nyitrai, R. 2014. [Viitattu 17.10.2014]. Saatavissa:

<http://www.icarusdocs.com/#!/docs/cee5>

Opetushallituksen verkkosivut: [Viitattu 27.10.2014]. Saatavissa:

http://www.oph.fi/saadokset_ja_ohjeet/opetussuunnitelmien_ja_tutkintojen_perusteet/taiteen_perusopetus

Taloussanomien verkkosivut: [Viitattu 25.10.2014]. Saatavissa:

<http://www.taloussanommat.fi/raha/2014/06/04/teosto-ei-ratsaa-kovin-aktiivisesti-katusoittajia/20147851/139>

The Washinton Postin verkkosivut: [Viitattu 23.10.2014]. Saatavissa:

http://www.washingtonpost.com/lifestyle/magazine/pearls-before-breakfast-can-one-of-the-nations-great-musicians-cut-through-the-fog-of-a-dc-rush-hour-lets-find-out/2014/09/23/8a6d46da-4331-11e4-b47c-f5889e061e5f_story.html

Youtuben verkkosivut: [Viitattu 9.8.2014]. Saatavissa:

http://www.youtube.com/watch?v=WhBoR_tgXCI

Youtuben verkkosivut: [Viitattu 29.10.2014]. Saatavissa:

<http://www.youtube.com/watch?v=LaYKZUNOIIU>